

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5Csp/86/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202045
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2019:8218202045.5

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Katarínou Krochtovou v právnej veci žalobcu P. M., N.. XX.X.XXXX, A. H. XXX/XX, XXX XX A., zast. advokátom Mgr. Matúš Macko, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanej POHOTOVOST' s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a iné, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni titulom bezdôvodného obohatenia sumu 172,60 Eur spolu s 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 172,60 Eur od 11.10.2018 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere číslo 8055643 zo dňa 07.10.2008 uzatvorenej medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľom, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 19. v znení: Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, je neprijateľná.

III. Žalobkyni priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa v žalobe doručenej tunajšiemu súdu dňa 27.09.2018 uviedla, že so žalovanou ako veriteľom uzatvorila ako dlžníka dňa 07.10.2008 zmluvu o úvere č. 8055643, predmetom ktorej bol úver v sume 663,88 Eur (20.000,00 Sk) za poplatok 172,61 Eur (5.200,00 Sk), pričom celkovú sumu 836,49 Eur (25.200,00 Sk) mala žalovanej splatiť v 2 splátkach po 418,24 Eur (12.600,00 Sk). Na základe toho žalovanej zaplatila sumu 836,49 Eur (25.200,00 Sk). Žalobkyňa argumentovala tým, že poplatok vo výške 172,61 Eur (5.200,00 Sk) je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Podľa žalobkyne jej však žalovaná neposkytla plnenie za takýto poplatok, ktorý nebol individuálne dojednaný a svojou výškou a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. S poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyslovila názor, že ide o neprijateľné plnenie, keďže zo zmluvy nie je možné zistiť o aké administratívne plnenie ide. V tejto súvislosti dodala, že obdobná zmluvná podmienka bola posúdená ako neprijateľná vo viacerých konaniach, o čom svedčí napr. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/42/2012 zo dňa 13.09.2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013 zo dňa 21.08.2014. Podľa názoru žalobkyne zmluva obsahuje aj ďalšiu neprijateľnú podmienku uvedenú v bode 19. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v znení: Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5C/58/2015 zo dňa 06.05.2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského

súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/716/2015 zo dňa 10.02.2016. Žalobkyňa zastáva názor, že predmetná zmluva nespĺňala všetky náležitosti v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy. Žalobkyňa súčasne uviedla, že aj napriek tomu, že na predmetnej zmluve bol údaj o tom, že úver brala ako podnikateľ, pravda je taká, že ho brala pre osobnú potrebu. V tejto súvislosti poukázala na to, že bežná prax žalovanej spočívala v tom, že keď jej bolo známe, že dlžník má živnostenské oprávnenie, tak pripravila zmluvu s obchodným menom dlžníka, čo podľa žalobkyne predstavuje nekalú obchodnú prax. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/84/2011 zo dňa 26.05.2011. Vzhľadom na to, že zmluva zo dňa 07.10.2008 neobsahovala všetky náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. c), g), h), i), j) a k) citovaného zákona, preto je predmetný úver potrebné s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa dodala, že v súvislosti s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, neprijateľným poplatkom a užšou cenou úveru, vzniklo na strane žalovanej bezdôvodné obohatenie v sume 172,60 Eur, ktoré je v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka povinná vydať. Ide o rozdiel medzi tým, čo jej žalovaná titulom úveru poskytla a čo jej ona splátkami vrátila. O skutočnosti, že sa žalovaná na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila, sa žalobkyňa dozvedela dňa 26.09.2016 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Žalobkyňa súčasne dodala, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe v prípade, ak ide zo strany dodávateľov o úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu, aplikuje sa objektívna 10-ročná premlčacia doba (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/72/2014 zo dňa 19.03.2015).

2. K žalobe sa písomne vyjadrila žalovaná podaním doručeným súdu 26.10.2018. Vo vyjadrení namietala, že § 137 CSP neumožňuje podať žalobu o určenie neplatnosti právnej skutočnosti, ktorou neprijateľnosť zmluvnej podmienky nepochybne je, jedine, ak tak ustanovuje osobitný predpis. V tejto súvislosti uviedla príklady: Zákonník práce a určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, Občiansky zákonník a určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu. Podľa názoru žalovanej určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu a za takýto právny predpis nemožno považovať § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti argumentovala rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 07.06.2017. Žalovaná teda tvrdila, že na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je daný naliehavý právny záujem. Okrem toho žalovaná dôvodila aj tým, že nárok žalobkyne je premlčaný. Uviedla, že žalobkyňa uhradila záväzok v celom rozsahu dňa 22.01.2009. Nárok žalobkyne je teda v celom rozsahu premlčaný v subjektívnej 2-ročnej lehote, ako aj v objektívnej 3-ročnej lehote. Žalovaná zastáva názor, že tým, že záväzok žalobkyne zanikol splnením, rozhodnutie o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky by medzi stranami sporu nezakladalo žiadne práva a povinnosti. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/244/2017 zo dňa 09.03.2018. Žalovaná vyslovila názor, že v prípade žalobkyne ide o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Vo vyjadrení argumentovala aj tým, že do zmluvného vzťahu so žalobkyňou vstúpila na základe jej vyhlásenia s tým, že poskytnutý úver bude použitý na podnikanie, a nie na osobnú potrebu. Z tohto pohľadu preto žalobkyne nemožno priznať postavenie spotrebiteľa, keďže zmluva bola uzavretá medzi dvoma podnikateľskými subjektmi. Podľa žalovanej je dôležitá skutočnosť na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel žalobkyňa finančné prostriedky z úveru použila. Okrem toho je žalovaná presvedčená, že zo zmluvy o úvere nenastala žiadna z foriem bezdôvodného obohatenia. Tvrdenie žalobkyne o tom, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela až v čase, keď ju o tom informoval jej právny zástupca, považuje žalovaná za irelevantné. Vo vzťahu k uvedenému poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/263/2017 zo dňa 27.06.2018. Podľa udania žalovanej v označenom rozsudku odvolací súd okrem iného uviedol, že nie je správne konštatovanie, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel až pri návšteve svojho právneho zástupcu. Totiž rozhodnutie žalobcu navštíviť právneho zástupcu musí mať východiská založené práve v možnej existencii jeho práva voči žalovanému. Žalovaná tiež uviedla, že vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení dodávateľa v prípade bezúročných a bezpoplatkových úverov vzniká zásadne v okamihu platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Okrem toho uviedla, že na preukázanie úmyslu bezdôvodne sa obohatiť nepostačí všeobecné tvrdenie o zaužívaní praxi žalovanej, ale je potrebné v každom jednotlivom prípade daný úmysel skúmať. Na základe toho navrhla, aby súd žalobu zamietol.

3. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyňa reagovala na argumenty žalovanej podaním doručeným súdu dňa 03.04.2019. Žalobkyňa trvala na tom, že domáhanie sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky je v danom prípade relevantné. V tejto súvislosti poukázala na čl. 3 ods. 2 CSP o tom, že výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybne.

V nadväznosti na to poukázala na § 137 CSP, § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 2 CSP, či § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Na doplnenie svojej argumentácie v tomto smere poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Ndc/20/2016 zo dňa 23.01.2017, z ktorého vyplýva, že právo súdu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v konkrétnom prípade ostalo zachované aj po nadobudnutí účinnosti CSP, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a násl. CSP len s účinkami inter partes. Tiež argumentovala aj uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/120/2017 zo dňa 26.10.2017. Žalobkyňa trvala na subjektívnej premlčacej dobe, ktorá sa podľa jej názoru počíta až od preukázateľného nadobudnutia vedomosti o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Oprela sa aj o odôvodnenie Krajského súdu v Prešove judikované v rozsudku sp. zn. 7Co/155/2016 zo dňa 27.02.2017. Odvolací súd odvodil reálnu vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení až na základe konzultácii so združením na ochranu spotrebiteľa. Žalobkyňa súčasne vyslovila názor, že v prípade žalovanej išlo o dlhodobé používanie vadných zmlúv, a tým, že ich dlhú dobu nedávala do súladu so spotrebiteľským právom, jednoznačne preukazuje, že sa nejedná o náhodné jednorazové nedbanlivostné konanie, ale o konanie úmyselné. V nadväznosti na uvedené spomenula napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/193/2016 zo dňa 24.07.2017, či rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/835/2015 zo dňa 10.11.2015.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom bol prítomný právny zástupca žalobkyne, ktorý trval na podanej žalobe. Pojednávanie sa nezúčastnila žalobkyňa, ani žalovaná, avšak svoju neúčast na pojednávaní obe ospravedlnili. V súvislosti s tvrdením, že žalobkyňa požíva ochranu spotrebiteľa, jej právny zástupca argumentoval rozsudkom tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 7Csp/14/2018 zo dňa 27.02.2019 a dodal, že keďže správca dane u žalobkyne za obdobie od roku 2008 nezistil záväzok voči žalovanej, je zrejmé, že žalobkyňa požiadala o úver pre osobnú spotrebu ako nepodnikateľ. Žiadal o uloženie povinnosti žalovanej vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 172,60 Eur, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa bodu 19. VOP. Tiež uplatnil nárok na náhradu trov konania.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie obsahom žaloby, zmluvy o úvere zo dňa 07.10.2008, Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, listinným dôkazom o výške poskytnutého úveru a splatenej sume, rozsudkami všeobecných súdov č. I. 8 až 13 spisu, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, písomnými vyjadreniami strán sporu, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp/14/2018 zo dňa 27.02.2019 týkajúcim sa totožných strán sporu, ako aj ďalšími s vecou súvisiacimi listinnými dôkazmi.

6. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobkyňa ako dlžník a žalovaná ako veriteľ uzavreli dňa 07.10.2008 Zmluvu o úvere č. 8055643, v ktorej sú pri dlžníkovi uvedené tieto údaje: S. M., trvale bytom W. W. XX, Bardejov a rodné číslo žalobkyne. Zároveň boli vyplnené aj údaje: S. M. - B. S., IČO: 43 872 913, W. W. XX, Bardejov. Výška úveru bola 663,88 Eur (20.000,00 Sk), poplatok predstavoval sumu 172,61 Eur (5.200,00 Sk), pričom celkovú sumu 836,49 Eur (25.200,00 Sk) mala žalobkyňa zaplatiť žalovanej v 2 mesačných splátkach po 418,24 Eur (12.600,00 Sk) počnúc dňom 10.11.2008. V zmluve je zaškrtnuté políčko, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania.

7. Z listinného dôkazu Pohotovosti „Klientská zóna“ vyplýva, že na základe zmluvy č. 8055643 bola žalobkyni poskytnutá suma úveru 663,88 Eur a žalobkyňa žalovanej splatila sumu 836,48 Eur. V riadku „Stav“ je uvedené „uhradená“.

8. Žalobkyňa predložila súdu dôkaz - prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. Legionárov 5, Prešov zo dňa 19.01.2018, z ktorého vyplýva, že toto združenie dňa 26.09.2016 informovalo žalobkyňu o tom, že zmluva o úvere č. 8055643 obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Na základe toho jej bolo oznámené, že sa voči žalovanej môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 172,60 Eur.

9. Z rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp/14/2018 zo dňa 27.02.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.04.2019, súd okrem iného zistil, že správca dane vykonal kontrolu predloženej účtovnej evidencie u žalobkyne a konštatoval, že v knihe záväzkov k 31.12.2011 boli zistené záväzky za obdobie od roku 2008 do roku 2011, pričom záväzok žalobkyne voči žalovanej z tejto evidencie nevyplýnul.

10. Súd konštatuje, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvného vzťahu, výška poskytnutého úveru, či úhrada žalobkyne v prospech žalovanej. Medzi stranami bolo sporné právne postavenie

žalobkyne pri uzavretí tejto zmluvy, keď táto tvrdila, že zmluvu uzatvárala v pozícii spotrebiteľa, čo popierala žalovaná. Žalovaná taktiež namietala, že určovacia žaloba v tomto prípade neprichádza do úvahy a že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem. Voči uvedenému nároku žalobkyne vznesla žalovaná aj námietku premlčania, keď tvrdila, že aj subjektívna 2-ročná premlčacia doba, aj objektívna 3-ročná premlčacia doba uplynuli pred podaním žaloby. Žalovaná tiež popierala moment, keď sa žalovaná dozvedela o bezdôvodnom obohatení a o obohatenej osobe. Tvrdila, že týmto okamihom nemôže byť informovanie zo strany združenia na ochranu občana spotrebiteľa, ale že v prípade bezúročného a bezpoplatkového úveru je to okamih platby nad rámec poskytnutej istiny.

11. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka účinného k 07.10.2008 (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 5 OZ Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 54 ods. 2 OZ V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

15. Podľa § 3 ods. 3 a prvej vety ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom k 07.10.2008 (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

16. Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom k 07.10.2008 (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať (...) g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, (...).

17. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

18. Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

19. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

20. Podľa § 298 ods. 2 CSP Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

21. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne o tom, že v danom prípade nie je daný naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky súd poukazuje na právny záver Krajského súdu v Prešove obsiahnutý v uznesení sp. zn. 20Co/120/2017 zo dňa 26.10.2017: „V danom prípade bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobkyni, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného zákonného ust. § 53 ods. 1 OZ vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľky na určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí C-473/0 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľky má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. (každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách) z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho Súdneho dvora a ochranou spotrebiteľa, a to slabšej zmluvnej strany.“

22. Vychádzajúc z uvedeného súd zastáva názor, že určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa môže spotrebiteľ domáhať samostatnou žalobou alebo spolu so žalobou na plnenie, pričom naliehavý právny záujem je tu daný v záujme spotrebiteľa ako slabšej strany, je daný judikatúrou predovšetkým Krajského súdu v Prešove a vyplýva aj z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. a § 53 ods. 1 OZ (k tomu pozri napr. aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/26/2016 zo dňa 28.2.2017). Súd pripomína, že právo domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky patrí medzi základné práva spotrebiteľa a súd je povinný neprijateľnosť zmluvnej podmienky skúmať v každom jednotlivom prípade zvlášť, pričom rozhodnutie prijaté pri aplikácii § 298 Civilného sporového poriadku je záväzné inter partes a ak sú dané predpoklady, súd neprijateľnosť zmluvnej podmienky vysloví, a to bez ohľadu na to, či taká neprijateľnosť už bola judikovaná iným súdom.

23. Súd považoval za právne významné vysporiadať sa s námietkou žalovanej o tom, že žalobkyni nie je možné priznať právne postavenie spotrebiteľa. V tejto súvislosti súd uvádza, že aj bez vylučenia žalobkyne došiel k záveru, že žalobkyňa pri uzavretí zmluvy konala ako spotrebiteľ. Súd vychádzal jednak z vyjadrení žalobkyne o tom, že úver si brala pre osobné potreby a čerpal aj z právoplatného rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 7Csp/14/2018 zo dňa 27.02.2019, z ktorého vyplýva, že podľa

oznámenia správcu dane zo dňa 11.07.2018 sa v účtovníctve žalobkyne za roky 2008 až 2011 nenachádza žiaden údaj o záväzku voči žalovanej. Súd navyše zohľadnil aj bežné praktiky žalovanej pri uzatváraní zmlúv s osobami, ktoré vlastnili živnostenské oprávnenie.

24. Okrem toho sa súd riadil aj právnym názorom Krajského súdu v Prešove, ktorý v rozsudku sp. zn. 20Co/275/2016 zo dňa 28.2.2017 judikoval: „Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. ... Žalovaný má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol žalobcovi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalobcu. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Všeobecne známou skutočnosťou sú nekalé praktiky žalovaného aplikované pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov. Za daného stavu je dôvodné žalobcovi priznať postavenie spotrebiteľa.“

25. V nadväznosti na vyššie uvedené súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 20Co/295/2014, kde odvolací súd vyslovil, že spotrebiteľ má právo na to, aby jeho postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky.

26. Žalovaná súčasne namietala, že nárok žalobkyne považuje za premlčaný. Na tomto mieste súd pripomína, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto je zaň zodpovedný, dozvedela dňa 26.09.2016, keď navštívila Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, čo vyplýva z jeho prehlásenia zo dňa 19.01.2018. Súd považuje za dostatočne preukázaný moment začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorý je totožný s dňom, keď občianske združenie na ochranu spotrebiteľa poskytlo žalobkyňi informácie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o bezdôvodnom obohatení žalovanej. Súd nemá dôvod spochybňovať toto tvrdenie poznajúc výbavu bežného spotrebiteľa a jeho schopnosť orientovať sa v právnych otázkach. Vzhľadom na to, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok súdnou cestou dňa 26.09.2018, uplatnila ho včas, v rámci 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby.

27. Vo vzťahu k 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe pri bezdôvodnom obohatení Krajský súd v Prešove opakovane posúdil konanie dodávateľov, ktorí porušujú práva spotrebiteľov ako úmyselné konanie vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu. Je totiž vylúčené, aby žalovaná ako profesionál v oblasti poskytovania úverov nepoznala spotrebiteľské právo a prijímala platby od spotrebiteľov nad rámec sumy, ktorá dodávateľovi patrí pri neplatných zmluvách, či úveroch považovaných za bezúročné a bez poplatkov (k tomu pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/8/2017 zo dňa 28.6.2017, sp. zn. 2Co/193/2016 zo dňa 24.7.2017). Desaťročná objektívna premlčacia doba začala plynúť potom, čo stav bezdôvodného obohatenia bol zo strany žalovanej ukončený. Podľa zmluvy mala žalobkyňa splatiť úver v 2 mesačných splátkach so splatnosťou 1. splátky dňa 10.11.2008. Dátum 2. splátky je nejasný. Ak teda žalobkyňa uhradila prvú splátku v novembri 2008 a druhú až neskôr, 10-ročná premlčacia doba nemohla uplynúť pred podaním žaloby, ktorú žalobkyňa podala dňa 26.09.2018. Nárok žalobkyne teda nie je premlčaný.

28. Súd mal za preukázané, že zmluva uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľom je zmluvou, na ktorú je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo, a to s poukazom na to, že žalovaná vystupovala vo vzťahu k žalobkyňi v postavení podnikateľa, zatiaľ čo žalobkyňa, hoc v zmluve uviedla svoje IČO (charakteristické označenie pre podnikateľský subjekt), mala postavenie spotrebiteľa.

29. Podľa bodu 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru: Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.

30. Súd je názoru, že zmluvné dojednanie uvedené vo výroku II. tohto rozsudku je v hrubom rozpore so záujmom spotrebiteľa, keďže z bodu 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je zrejmé, že žalovaná ako dodávateľ týmto dojednaním sledovala cieľ, a teda, aby dlžník, ktorý uzavrel zmluvu o úvere, bol vylúčený spod režimu spotrebiteľského práva, ktoré je preňho rozhodne prijateľnejšie než právna úprava obsiahnutá v Obchodnom zákonníku. Navyše nejde o individuálne zmluvné dojednanie,

čo znamená, že žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť znenie Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Ide teda o neplatné zmluvné dojednanie, ktoré predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

31. Okrem toho bol v zmluve dohodnutý poplatok za poskytnutie úveru v sume 172,61 Eur (5.200,00 Sk). Súd konštatuje, že žalovaná ako veriteľ požadovala od žalobkyne ako dlžníka splnenie finančnej povinnosti za plnenie, ktoré jej z materiálneho hľadiska nebolo dodané, nebolo pre ňu osožné a nebolo ani v jej záujme. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž potrebné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a aby to bolo v jeho záujme. Z tohto dôvodu celá odplata za úver sa javí ako neprijateľná (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013 zo dňa 21.8.2014).

32. Na základe toho súd vo výroku II. rozsudku v súlade s § 298 ods. 2 Civilného sporového poriadku určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

33. Súd vyhodnotil predmetnú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov, a to s poukazom na skutočnosť, že zmluva neobsahovala obligatórny údaj v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., a to: g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, (...). V dôsledku absencie týchto podstatných náležitostí zmluvy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona.

34. K údaju podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z. z. súd dodáva, že je potrebné trvať na tom, že konečná splatnosť spotrebiteľského úveru musí byť určená v zmluve konkrétnym časovým okamihom zreteľne tak, aby spotrebiteľ mohol pred vstupom do úverového vzťahu zohľadniť aj dĺžku jeho riadneho trvania, a tým uskutočniť najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi, resp. dodávateľmi (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10.12.2012, sp. zn. 16Co/315/2012, sp. zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19.09.2012, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/101/2013 zo dňa 22.05.2013).

35. Zmluva neobsahovala ani ďalšiu obligatórnu náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. Pritom Krajský súd v Prešove napr. v rozhodnutí sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017 vyslovil názor, že v prípade RPMN ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru.

36. Okrem toho v zmluve absentovali aj ďalšie nevyhnutné údaje, ktoré zákon č. 258/2001 Z. z. v § 4 ods. 2 písm. h) a i) vyžadoval. Zmluva vôbec neobsahovala údaj o ročnej úrokovej sadzbe a tiež v nej absentoval údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Pokiaľ ide o termíny splátok zmluva obsahovala síce údaj o počte 2 mesačných splátok, o ich výške, termín splatnosti prvej splátky, ale neobsahovala údaj o termíne druhej splátky.

37. Žalobkyňa v žalobe poukázala aj na ďalšie nedostatky zmluvy. Súd však nepovažoval za právne významné ich osobitne uvádzať, keďže na určenie bezpoplatkového a bezúročného úveru postačí, že absentuje hoci len jeden z obligatórnych údajov v zmysle § 4 ods. 2 s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z.

38. Súd mal za preukázané, že žalobkyni bola na základe zmluvy o úvere č. 8055643 zo dňa 07.10.2008 poskytnutá suma 663,88 Eur (20.000,00 Sk). Na základe zmluvy mala žalobkyňa splatiť žalovanej sumu 836,48 Eur (25.200,00 Sk). Z predloženého listinného dôkazu poskytnutého samotnou žalovanou vyplýva, že žalobkyňa splatila žalovanej sumu 836,48 Eur. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru mala žalovaná nárok len na vrátenie poskytnutej sumy vo výške 663,88 Eur. Prevyšujúce plnenie žalobkyne v prospech žalovanej v sume 172,60 Eur tak predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaná povinná vydať s poukazom na § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd žalobe vyhovel a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 172,60 Eur s prísl.

39. Podľa § 517 ods. 1 a 2 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase omeškania žalovaného výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

41. Súd priznal žalobkyni úroky z omeškania tak ako si ich uplatnila, a teda vo výške 5,00 % ročne zo sumy 172,60 Eur od 11.10.2018 do zaplatenia.

42. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti konania vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.